

CHAMBAVE

En 1841 le dialectologue italien Bernardino Biondelli recueillait six versions de la Parole de l'enfant prodigue en autant de patois valdôtains (Aoste, Ayas, Bard/Donnas, Cogne, Gignod et Valtournenche). Ces six versions constituent de nos jours les plus anciens documents de prose patoise valdôtaine connus. A quelque 170 ans de leur parution, nous estimons qu'il est très important d'en recueillir des versions contemporaines, une pour chaque commune valdôtaine.

Lo minà prodeugo

Eun ommo y avie do minà. Eun bé dzor lo pi dzoveuno i di ou chén pare : « Bailla-mè la porchón di bièn qu'í mé totse ! ». É llu y a partadzà lo bièn.

Eun per dé dzor apré qu'í y avie ramassà lé chén bague, lo peu dzoveuno di minà y è partì én voyadzo bièn llouèn é y a pecache tcheu ché bièn én fièn lo libertén.

Can y a to dépensà, euna grosa fameuna y è capità én sé paì e co llu y a comensà dé patì la fan. Y è allà ché sémondre a eun dé per lé, é si y a beta-lo a vardé lé gadén. Y arie bièn lamà ch'empli lo ventre avoué lo pequé di gadén, ma gneun lle nen baillave.

Adón, éntre llu, y a pensà a cha condechón : « Véro dé-z-ouvré dou mén pappa y an lo ventre plen... i greuillon dé bon toc dé pan é mè si seuilla qué crèpo dé fan. Ne vouèi m'en allé dé seuilla... torno i métcho dou pappa ; lle dio-poue qué n'é fé eun pèchè contre lo siel é contre llu ; qué ne mereutto pamé d'être chon bouébo é qu'í pourrie belle mé prende comèn domesteuco ».

Adón i par pé torné i chén métcho.

Y ére éncó llouèn can chon pappa y a vu-lo vigni é y a avù compachón dé llu, y è alla-lle éncotre é y a embrassa-lo. Lo bouébo y a deu-lle : « Pappa, n'é pèchè contre lo siel é contre vo, ne mereutto pa d'être votro bouébo ».

Ma lo pappa i di i chén domesteuco : « Ommo, vito, portade-mè l'arbeillemèn pi bé é arbeilladé-lò ; betàde-lle euna verdzetta ou dèi é dé boune bote i pi. Désèn allade prende lo vé pi gras, tchouade-lò... Mindzèn é fièn euna bella féta perqué lo mén minà y ére mor é y è tornà én via, y ére perdù é n'en rétrouva-lo ». É la féta y è comensà.

Lo peu vioù di frére y ére én campagne. Can y a rètsavia-se, én ch'aprosèn di métcho y a sentù soné é dansé. Y a crià eun valet é y a demanda-lle senque i capitave. Lo valet y a deu-lle : « Lo votro frére y è tornà é lo pappa y a fé tchoué lo vé pi gras perqué y a rétrova-lo san ».

Én sentèn so seuilla, y è vegnu-lle la maleusse é y a pa voulù éntre. Adón lo chén pappa y è sourti pé lle deure dé éntre, ma llu y a répondu-lle : « Dz'é passà tan d'an a travaillé voué vo é n'é

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

CHAMBAVE

toudzor fé sen qué v'èi deu-me é v'èi jamé bailla-me gnanca eun tsevrèi pé fére féta voué lé-z-amì. Ma, can lo votro bouébo i rétorne apré avèi peuccà to lo chén bièn voué lé petane, vo vo fiade tchoué pé llù lo vé pi gras ».

Lo pare y a répondu-lle : « Mon minà, tè t'é toudzor voué mè é to sen qu'i è dé mè y è co dé tè. No fa fére féta é être contèn perquè lo tén frère y ére mor é y è tornà én via, y ére perdù é n'en rétrouva-lo ».

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

Tiré de :

Évangile selon Luc, 15 : 11-32 du Nouveau Testament

Texte publié en 2009 dans « Nouvelles de Chambave » - Commune de Chambave

Collaborateur de Chambave pour la traduction : **Rita Vuillermoz**

La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique

Mise à jour de la graphie : octobre 2013